

GÖÇ EDENLER SOSYAL YARDIMLAŞMA VE KÜLTÜR DERNEĞİ

GÖÇ - DER HABER BÜLTENİ

1997

NİSAN- MAYIS- HAZİRAN / 2010

Tel: 0212 635 61 22

e-mail: gocderistanbul@gmail.com

Göç-Der Kimdir?

Göç Edenler Sosyal Yardımlaşma ve Kültür Derneği (Göç-Der) genelde göç özelde zorunlu göçe tabi tutulan insan kitlelerinin arasında etkin bir sosyal dayanışma geliştirmek ve göç mağdurlarının insanca bir yaşama yönelik taleplerini yükseltmek amacıyla, 1997 yılında İstanbul'da kuruldu.

Göç-Der, temel olarak, göç mağdurlarının bir araya gelerek gözlerden uzak bir şekilde yaşanan zorla göç ettirme trajedisini kamu bilincine çıkarmak amacıyla örgütlenebilecekleri bir toplumsal ağ işlevi görmektedir. Göç-Der, bu trajediyi kaydetmek ve yaşananlara tanıklık etmek. Bununla beraber, konu hakkında kamuoyunu bilgilendirmek; zorla göç ettirmenin tarihsel sosyal bir uygulama olduğu gerçeğinden hareketle, yetkililerin köy yakma-boşaltmalardan doğan sorumluluklarını üstlenmeleri, zorla göç ettirmelerin yeniden yaşam alanlarına dönmeleri ve maddi-manevi zararlarının tazmin edilmesi için demokratik bir baskı grubu oluşturmayı amaçlamaktadır. Çeşitli basın yayın organlarında çıkan haberleri derledik. Bu haberleri tarih sıralamasıyla veriyoruz.

'Terör tazminatı böyle hesaplanır'

Malatya İdare Mahkemesi terör tazminatı isteyenlere çok düşük bedeller öneren Tunceli Valiliği'nin hesaplama yöntemlerinin yanlış olduğuna hükmetti

Malatya İdare Mahkemesi Tunceli'de, terör tazminatı için başvuranlara valiliğin çok düşük bedeller önerdiğine hükmetti. Tunceli Valiliği Zarar Tespit Komisyonu'nun çok sayıda kararına bu nedenle itiraz edildiğini ve itirazların da kendi önüne geldiğini belirten İdare Mahkemesi komisyonu uyardı: "Zararlar doğru hesaplınsın!"

Tuncelili Humar Bayoğlu, PKK'ya yönelik operasyonların arttığı ve köylerin boşaltıldığı 1994 yılında, merkeze bağlı Uzuntarla Köyü Kalme Mezrası'nı terk etmek zorunda kaldı. Bayoğlu, 5233 sayılı Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılanması Hakkında Kanunu'nun çıkmasıyla 2006 yılında Tunceli Valiliği'ne başvurdu. Bayoğlu; 1994'ten köyüne döndüğü süre içerisinde evi ve ahırını yıkıldığını, 10 dönüm arazisini

kullanamadığını, 30 meyve ve 100 kavak ağacının zarar gördüğünü, göç arefesinde 15 büyükbaş hayvanını düşük fiyatla elden çıkarmak zorunda kaldığını belirterek, 45 bin TL'lik zarar bilançosu çıkardı. Fakat buna karşılık valilik, Bayoğlu'na 2 bin TL önerdi. Fakat Bayoğlu, Malatya İdare Mahkemesi'ne başvurarak itiraz etti.

Mahkemeden altı itiraz

Tunceli'deki idari kararlara itiraz mercii olan Malatya İdare Mahkemesi, önüne sık sık dosya geldiğinden, 11 Mayıs 2010'da karara bağladığı Bayoğlu Davası'nda Tunceli Valiliği Zarar Tespit Komisyonu'na altı ikazda bulundu:

Binaların Maliyeti: Bayındırlık ve İskân Bakanlığı'nca her yıl yayınlanan Mimarlık ve Mühendislik Hizmet Bedellerinin Hesabında Kullanılacak Yapıl Yaklaşık Birim Fiyatları esas alınmalı. Zarar Tespit Komisyonu ise hesaplama yaparken, önceki bilirkişilerin yaptığı değerlerini kullanıyordu. Mahkeme, 'daha objektif ve hakkaniyete uygun fiyatlandırma' için binaların niteliğine ve yapımında kullanılan malzemeye göre fiyat biçilmesini istedi.

Tarım zararları: Zararların belirlenmesinde kent genelindeki piyasa verileri, yörenin toprak ve iklim yapısı ve yaygın olarak yetiştirilen bitki türleri göz önünde bulundurularak tarla arazilerinin ve çeşitli ağaç türlerinin yıllık ortalama net gelirleri ve birim değerleri dikkate alınır. Ancak komisyon, bu uygulamayı dikkate almıyor.

Sulu-susuz tarla hesaplaması: Komisyonlar, başvuru sahiplerinin ne kadar araziye sahip olduğuna bakmaksızın Tunceli'de en fazla 5 dönüm sulu tarım yapılabileceği varsayımından hareketle en fazla 5 dönüm sulu arazi üzerinden ödeme yapıyor. Mahkemeye göre, bu uygulamanın bilimsel dayanağı olmadığı gibi kanuna da aykırı.

Mal varlığının belirlenmesi: Komisyon, çoğu zaman araştırma heyetini yaptığı tespitler ve başvuru sahibinin tapu senedi ve emlak beyanı gibi belgelerini dikkate almadan, hukuki dayanağı olmayan zarar kalem ve miktarlarını esas alarak hesap yapıyor. Komisyonlar araştırma heyetlerinin yaptığı tespitleri esas almalı.

Ağaçlar: Mahkemeye göre araştırma heyetleri, başvuru sahibinin iddia ettiği ağaç varlığına ilişkin mahallinde araştırma yapmıyor. Ağaç varlığı ile ilgili iddialarda yerinde incelenmeli.

Köyden ayrılma tarihi: Zarar tespit edilirken köyün tamamen boşaltıldığı tarih esas alınmalı

Köylüleri Yunus astsubay öldürdü

1995'te Recep Kurt ve Kerim İncin'i öldürdüğü iddia edilen dönemin Geçimli Karakolu Komutanı Astsubay Yunus Karaca hakkında başlatılan soruşturma sonuçlandı. 'Karaca'nın köylüleri öldürdüğü anlaşılmaktadır' diyen savcı, 'Karaca'nın 'Kasten adam öldürme' suçundan cezalandırılmasını istedi.

Astsubay'ın suçu işlediği anlaşılmakta...

Hakkari'de Recep Kurt ve Kerim İncin isimli köylüleri 1995 yılının Haziran ayında öldürdüğü iddia edilen ve o dönem Hakkari Geçimli (Rontkê) Jandarma Komutanlığı'nda karakol komutanı olarak görev yapan Astsubay Yunus Karaca hakkında 2005 yılında başlatılan soruşturma sonuçlandı. Savcı, 'Yunus Astsubay'ın suçu işlediği anlaşılmakta' diyerek, Karaca'nın 'Kasten adam öldürme' suçundan cezalandırılmasını istedi. Müşteki ve tanıkların ifadelerine başvuran savcılık, Astsubay Yunus Karaca hakkında 'kasten adam öldürme' suçundan dava açtı. Savcılığın hazırladığı iddianameyi kabul eden Hakkari Ağır Ceza Mahkemesi de davanın ilk duruşmasının 15 Haziran 2010 tarihinde görülmesine karar verdi.

22 Mart 2005 tarihinde savcılığa başvuran Kerim İncin ve Recep Kurt'un aileleri dilekçelerinde, bölgede artan çatışma ve baskılar nedeniyle 1995 yılında maktullerin ailelerini de yanlarına alarak Federal Kürdistan Bölgesi'ndeki akrabalarının yanlarına yerleştiklerini, birkaç gün sonra tüm alacaklarını tahsil etmek amacıyla Hakkari'nin Taşbaşı (Kelêtanê) Köyü'ne geldikleri, burada gözaltına alınarak Geçimli Karakolu'na götürüldükleri, bir hafta boyunca sorguya çekildikten sonra tekrar Taşbaşı Köyü'ne getirilerek burada kurşuna dizilerek öldürüldüklerini kaydetmişti. Bunun üzerine başlayan soruşturma kapsamında savcı müşteki ve tanıklara ulaşarak olay hakkında bildiklerini anlatmalarını istedi.

İran ve Türkiye sınırında bulunan köylerdeki vatandaşlar, operasyonlar ve top atışları nedeniyle evlerinden çıkamaz duruma geldi.

Baskıların devam etmesi durumunda yeni göç dalgaların yaşanacağı uyarısında bulunan köylüler, "Açık cezaevine dönüştürülen köylerde katliamların yaşamasından endişe duyuyoruz" dedi.

Sınırdaki İran ve Türkiye askerler ile korucular tarafından tamamen ablukaya alınan Hakkâri'nin Şemdinli İlçesi'ne bağlı Soğuksu (Tisi) Mikser (Miğse), Güvenli (Helanki), Erdemli (Meleya) Çatalca (Dıman) Sergeran köylerinde yaşam kaosa dönüştü. 3 bin İran korucusu ile binlerce İran ve Türkiye askerinin konumlandığı sınır noktasında sürekli top atışları yapılmaya başlandı. Bölge tamamen mayınlarla döşenirken, özellikle Şehidan bölgesinin sık sık bombalanmaya başlaması üzerine köylüler evlerinden bile çıkamaz duruma geldi. 1990 yıllarında boşaltılan köylere 2000'li yıllarda tekrar dönüş yaptıklarını aktaran köylüler, uygulamanın devam etmesi durumunda

köylerini tekrar boşaltmak sorunda kalacakları uyarısında bulundu.

Köylüler koruculuk baskısıyla karşı karşıya

Askeri sevkiyatların yanı sıra 3 bin korucunun konumlandırıldığı özellikle İran sınır noktasında korucular aralıklarla köylere baskınlar yaparken, sınır noktasında bulunan İran ve Türkiye tarafındaki köylere ise korucu olmaları yönünde baskıların yaptığı iddia edildi. Baskı ve operasyonların yaşandığı sınır bölgesinde yaşayan eski Şemdinli Belediye Hürşit Tekin, eskiden insanların özgürce dolaştığı dağların tamamen mayınlarla döşendiğini dile getirdi. Operasyonlarla birlikte yaşamın kendilerine kaosu dönüştüğünü de söyleyen Tekin, "Bakın şu an bulunduğumuz Tisi Köyü tam sınır noktasındadır. Burada sürekli top sesleri yükseliyor. 30 yıla yakındır operasyonlar nedeniyle bu dağlarda insanlar öldü. Eskiden insanlar bu dağlarda gezerlerdi, şimdi her yeri mayınla dolmuş. Eskiden buralarda pikniğe gezmeye insanlar gelirken, şu an ölüm korkusuyla yaşıyorlar. Hayvancılık tamamen bitmiş durumdadır. Artık bu üzerimizdeki baskılar son bulmalıdır" dedi. Mayın ve operasyonlardan dolayı açık bir cezaevi yaşamına mahkum kaldıklarını belirten İdris Çelik ise, "Ben şu an sınırda bulunan Soğuksu Köyü'nde oturuyorum. Köyümüz daha önce 1995 yılında askerler tarafından güvenlik gerekçesiyle boşaltıldı. Ancak 2000 yıllarından sonra oluşan huzur ortamından sonra tekrar köyümüze geri döndük. Ancak şuan gene 90'lı yıllar gibi uygulamalarla karşı karşıya kaldık. Şu an yayla ve meralarımız tamamen yasaklanmış durumda. Sınır noktasında yapılan ticaret tamamen durmuş durumda evimizde bile çıkamıyoruz. Böyle devam ederse köylerimizi tekrar boşaltacağız" dedi.

'Sürekli ölüm korkusu altında yaşıyoruz'

Baskı ve operasyonların en çok kadın ve gençleri zorladığını söyleyen Şirzat Ekinci, "Şu ana kadar köyümüzde mayın patlamaları sonucunda 2 vatandaş öldü. Bölgemiz sınır noktası olmasından dolayı tamamen mayınlarla döşenmiş. Artık evimizde bile çıkamıyoruz. Mayınlar yetmiyor gibi şimdi de binlerce asker buraya yığılmış durumda. Hayvanlarımız sadece köyün içinde otluyor. Bir ay sonra hayvanlarımız açlıkla karşı karşıla kalacak. Tekrar 90'lı yıllara döndük. Özellikle sınır noktası yoğun olarak bombalama altında tutulmaktadır. Seslerden dolayı evlerimizde bili oturamıyoruz. Bazen atılan bombalar köyün yakın taraflarına düşmektedir. Her an ölüm korkusu altında yaşıyoruz. Artık bu baskı ve zulüm son bulmalıdır" diye konuştu,

Yüksekova'dan köylerine geldiklerine kadar defalarca aramalardan geçmek sorunda kaldıklarını belirten Çatalca Köyü eski muhtarı Mahmut Geylan, bölgede yaşayan insanlar olarak artık huzur ve kardeşçe bir ortamda yaşamak istediklerini dile getirdi.

Operasyonlar yaylacıları indirdi

Dersim'de artan operasyonlar nedeniyle arıcılar ve küçükbaş hayvan besicileri yaylalardan inerek Munzur kenarına yerleşmek zorunda kaldı.

Nazmiye-Pülümür ve Dersim üçgeninde bulunan Büyür Baba, Kutu Deresi, Zaxgê alanı ve Zel dağları ile Ovacık'ta bulunan Munzur Dağları ve Mercan Vadisi son bir aydır havadan bombalanırken, yaylalara çıkan arı besicileri ile küçükbaş hayvan besicileri son bir haftadır şiddetlenen hava saldırısı nedeniyle yaylalarını tamamen terk etmek zorunda kalıyor. Mercan Dağlarından inerek Munzur Nehrine yerleşen Koçerler operasyonların durmasını bekliyor.

Köye dönüş yolu yok

Hakkari'de 22 yıl önce 'güvenlik' gerekçesiyle boşaltılan Kato Dağı eteğindeki Çaltepe mezarası sakinleri, yol olmadığı için mezarlarına geri dönemiyor. 2002 yılında 'köye dönüş' için yaptıkları başvurulara ise h%0l%0 yanıt verilmedi.

'Köye dönüş' yolu yok!

1988 yılında güvenlik nedeniyle boşaltılan Kavaklı (Mirinos) köyüne bağlı 3 bin 100 rakımlı Çaltepe Mezrası'nda hala yol yok. Mezra sakinleri, yaz aylarında hayvanlarını otlatmak amacıyla götürdükleri mezraya 7 kilometreyi 3 saat yürüyerek ulaşabiliyorlar. Mezraya yol yapılması için yetkililere defalarca dilekçe verdiklerini belirten köylüler, bir sonuç alamadıklarını, bu yüzden mezraya geri dönüş yapamadıklarını söyledi.

80 hane ve 600 nüfuslu Çaltepe mezrası sakinleri, köye geri dönüş kapmasında 2002 yılında dönmek için Başbakanlık, ilgili Bakanlıklar ve valiliğe başvurarak köylerindeki 7 kilometrelik yolun yapılmasını istedi, ancak yolları yapılmadı. Köylüler, yazın koyunlarını otlatmak ve sağmak için yaya yoluyla dağları aşmak zorunda kalıyor. Her gün Kavaklı köyüne kadar araçlarla giden köylüler, daha sonra sırtlarına eşyalarını alarak 3 saatlik zorlu bir yolculuğun ardından mezraya ulaşabiliyor.

Harabeye dönen köyde halen havan toplar mermilerinin bulunduğu dikkat çeken mezra sakinlerinden Vahit Kaya, 'Eskiden yaşadığımız evlerimizin sadece enkazları kalmış. Mezramız kurulduğundan bu yana yolu yapılmamış. 2002 yılında geri dönmek için Valiliğe dilekçe verdik. Ancak ilgili yerlere defalarca yaptığımız müracaatlar sonuçsuz kaldı ve yolumuz yapılmadı' dedi.

Boş köylere korucu muhtar

Yüksekova ve Şemdinli'de belediye meclisi üyesi seçilen korucuların, Çukurca'da da kaymakamlık ve askeri yetkililerin isteğiyle 13 köye muhtar olarak atandıkları ortaya çıktı. Kaymakam, uygulamanın yasal olduğunu savundu.

Boş köylere korucu muhtar

Hakkari Çukurca Kaymakamlığı'nın, boşaltılan Işıklı (Jıyanış), Kavaklı (Şivişk), Kurudere (Marifan), Kavşaklı (Bilêcan), Çağlayan (Ebûş), Çayırılı (Êriş), Pınarlı (Şiliko), Çağlayana Bağlı (Hekaş), Çınarlı (Şîvarezan), Uzundere (Ertûş), Bêlat, Serê Sevê, Narlı (Biyadir) köyelerine korucuları muhtar olarak atadığı belirtildi. Yaklaşık 6 aydır boşaltılmış köylerde muhtarlık yapan korucuların köylere giriş çıkışları tespit ederek yetkililere ilettikleri öğrenildi.

Çukurca'da yıllarca koruculuk yaptıktan sonra bir köye muhtar olarak atanan ve ismini vermek istemeyen bir köy korucusu, birçok köye bu uygulama ile muhtar atandığını belirterek, köylerin güvenliğini sağlamak iddiasıyla köye kimin girip çıktığını öğrenen muhtarların bunu yetkililere ilettiğini söyledi.

KAYMAKAM SAVUNDU

İlçede 'güvenlik' gerekçesiyle boşaltılan 11 köye muhtar atadıklarını söyleyen Çukurca Kaymakamı Abdullah Çiftçi, 'Bizler boşaltılan köylerin tüzel kişiliğinin devam etmesi için bu uygulamayı yaptık' diyerek uygulamayı kabul etti. Çiftçi, 'Köylerde yaşayan kimse olmadığı için şartları uygun olan kişileri seçip gönderiyoruz. Bakanlık bu durumu bizim taktirimize bırakmıştır, yasalarda vardır. İlçe merkezinde kim isteniyorsa, kimin şartları uygunsa muhtar olarak gönderilebilir. Bu kişi korucuda olabilir. Çukurca da 3-4 korucu muhtar vardır ve bu yasak değildir' şekilde konuştu.

YÖNETMELİK YASAK DİYOR

Kaymakamlığın iddialarına karşın, Geçici Köy Korucuları Yönetmeliği'nin 16. Maddesinde Koruculara Yasak Olan İşler bölümünde şu ifadeler yer alıyor: 'Koruculuktan başka iş yapmak, örneğin dükkan, kahvehane, han açıp işletmek veya bunlara ortaklık etmek, kendi hayvanlarını otlatmak ve köye çobanlık etmek, köylüden herhangi birinin hizmetinde bulunmak veya kendi işi için görevini terk etmek yasaktır.'

--

Biri yakıyor biri yıkıyor

Bölge'de 1990 yıllarda köyleri devlet güçlerince yakılan yurttaşlara bir darbe de TOKİ'den geldi. TOKİ'nin Diyarbakır'ın Gürdoğan Mahallesi'ndeki arazileri, üzerinde oturan göçzedelere bildirmeden ihale ettiği ve sattığı ortaya çıktı.

Devlet yakıyor, TOKİ yıkıyor

1990'lı yıllarda askerlerce köyleri yakılan on binlerce kişi, Diyarbakır merkezine göç etmek zorunda kaldı. Merkeze gelen yurttaşlar Gürdoğan Mahallesi'ne yerleşip, ev yaptılar. Köyden ilk geldikleri zaman, bazı müteahhitlere para verip sözde toprakların sahibi olan yurttaşlar oturdukları yerlerin Başbakanlık Toplu Konut İdaresi (TOKİ), tarafında ihale edilip müteahhitlere satıldığını duyunca isyan etti. Mahalleye gelen bazı müteahhitler, TOKİ'nin 2007'de bir ihale düzenlediğini ve ihale sonucunda da buradaki toprakları kendilerine sattığını söyledi.

PARA VAR TAPU YOK

Gürdoğan Mahalle Muhtarı Ramazan Akçiçek, '1990'lı yıllarda buraya geldiğimizde bu topraklar için para ödedik. Ama bizi kandırdılar, ödediğimiz paralar karşılığında bize tapu vermediler. Şimdi bu mahallede yüzlerce ev yapılmış durumda. Ama TOKİ, bütün bu bölgeyi ihale etmiş ve satmış. Ben o dönemde de muhtardım. Eğer o

zaman bize haber verseydiler, biz kendimiz bu toprakları alırdık' diye konuştu.

SESSİZ SEDASIZ İHALE

Akçiçek, zaten devletin daha önceden köylerini yakarak kendilerine büyük bir zulüm ettiğini söyleyerek, 'Şimdi de devletin kurumu TOKİ evlerimizi yıkmakla bize başka bir zulüm ediyor. Bu, devlet tarafından yapılan ikinci zulümdür. O zaman bize haber verseydiler topraklarımızı alırdık. Ama TOKİ bunu yapmadı. Oturduğumuz toprakları, bize haber verme ihtiyacı duymadan başkalarına sattı. Eğer bir müteahhit mahalleye gelip yapacağı apartman için temel kazmaya başlamasaydı, bizim hiç bir şeyden haberimiz olmazdı. Bu büyük bir zulümdür. Peki buraları yıkarlarsa, buradaki binlerce insan nereye gidecek? Bize ikinci bir göçü yaşatmak istiyorlar. Bu toprakları yeniden satılığa çıkarsınlar, para ile yeniden almak istiyoruz. Tek isteğimiz budur' dedi.

İsviçre'de bir Kürt mülteci polis tarafından öldürüldü

İsviçre'nin Lozan kentinde polis, araba hırsızlığı yaptığı gerekçesiyle durdurulmak istenen Elbistanlı Ümit K.'yı ateş açarak öldürdü.

Fransa'nın Lyon kentinde yaşayan Ümit K., 17 Nisan günü Friburg Lozan A1 otoyolunda arkadaşlarıyla giderken polis tarafından durdurulmak istendi.

Olay Bern polisinin Lyss'de bir garajda üç otomobilin çalındığını bildirmesi ardından yaşandı. Araba çalanların sayıları kesin olarak tespit edilemezken polis 'hırsızların' Lozan yönüne gittiğini bildirerek peşlerine takıldı. İlk iki araç polis takibinden kaçmayı başarırken, üçüncü aracın yakalanması için Friburg kantonunda Sévaz tüneli yakınında polis yol kesti. Hızla yaklaşan araca bir polis tarafından birçok kez ateş açıldı. Umit K. olay yerinde yaşamını yitirdi.

Tutuklanan polisin ise 'ihmal sonucu cinayetten' yargılanması bekleniyor. İsviçre'de son zamanlarda polisin artan şiddeti insan hakları örgütleri ve vatandaşları endişelendiriyor. Ümit K.'nın polis tarafından öldürüldüğü yerde bir araya gelen gelen 80 kişi 'katil polis' diye slogan atarken, olay yerine çelenk bırakılarak mumlar yakıldı. Eyleme, gencin ailesi de katıldı.

İsviçre Göçmen İşçiler Federasyonu da bir açıklama yaparak Ümit K.'nin polis tarafından katledilmesini kınayarak, polisin yetkilerini arttırma tartışmalarının olduğu dönemde bunların yaşanmasının kaygı verici

olduğunu belirtti. Açıklamada, göçmenlere yönelik benzer saldırıların arttığına dikkat çekilerek 'faşizan' uygulamaların izlenilen 'ırkçı', 'ayrımçı' politikaların sonucu olduğu ifade edildi

EVLERİ YANINCA SEFALET BAŞLADI

Diyarbakır'ın Silvan ilçesinde yaşayan Özgen ailesi, kerpiç duvarlı ve toprak damlı evlerini onarmak için 2 yıldır Silvan Kaymakamlığı'na verdiği dilekçelerden hiçbir sonuç almadı. 15 yıl önce köydeki evleri yakılan aile, ilçe merkezindeki yıkılma tehlikesi ile yüz yüze olan kerpiç duvarlı ve toprak damlı evlerinde yaşam mücadelesi veriyor.

Selahattin mahallesinde yaşayan Halis Özger'in çocukları da eğitim yardımından yararlanamadığı için liseden sonra okulu terk etmek zorunda kalıyor. Yetkililerin ilgisizliğinde yakınan Özger, yaşadığı zor koşulları ANF'ye anlattı.

Özgen, son iki yıl içinde Silvan Kaymakamlığı'na üç dilekçe verdiğini belirterek, "En son bu yılbaşından sonra verdiğim dilekçenin ardından kaymakamlıktan bir heyet geldi. O günden beri bir cevap bize vermediler. Ekonomik durumumuz olmadığı için ne yıka biliyoruz, nede başka bir yere gidebiliyoruz. Şaşırıp kalmışız, aile kalabalıktır. İki oda bir salon olan evimizde 6 kişi kalıyoruz. Yağmur yağdığında sular evimizi basıyor. Evin dört

bir yanından içeriye su sızıyor. 1500 tuğlayı 15 yıl önce almıştım. Ekonomik gücüm olmadığı için evimi yapamıyorum. Damı taşıyan tüm ağaçlar çürümüş. Duvarları dökülmüş. Evim kerpiç duvarlı ve toprak damlı olduğu için suya dayanmıyor" diyerek evinin yıkılma ile yüz yüze olduğunu belirtiyor.

EVLERİ YANINCA SEFALET BAŞLADI

15 yıl önce Silvan'a bağlı Zinziné (Üçbasamak) köyünde yaşarken köydeki evleri yakılan Halis Özger, 15 yıldır yaşadığı sıkıntıları ise şöyle anlatıyor:

"15 yıl önce, köyümüz yakıldı. Bende başka bir köyde çobanlık yapıyordum. Köye gittiğimde çocuklarımın hepsi dışarıdaydı. Evimiz yakılırken hiçbir eşyamızı alamadık. Kümeste bulunan tavuk ve hindilerimizde yanmıştı. Bizim aliden 7 kişinin evi yandı. Çocuklarım yaz sıcağında gündüz ağaç gölgelerinde kalıyordu. Unumuz yoktu, gelip Silvan'ın Şifket (Çardak) köyünde un alıp ekmek yapıyordu. Evden hiç bir şey alamadık. Daha sonra Silvan ilçe merkezine göç ettik. Burada da ekonomik sıkıntılar çekince, köylerde çobanlık yapmaya gittik. Daha sonra toprak damlı ve kerpiç duvarlı bu evi bulduk, yılarca çalıştım ancak bunu alabildim. Ekonomik durumum olmadığı için çocuklarımı okutamıyorum. İki oğlum Liseyi bitirdikten sonra okul masraflarını karşılayamadığımız için okulu bırakma zorunda kaldılar. Antep'e çalışmaya gittiler. Köydeki evimde yapacak gücüm yok, onu da yapabilsem köye gidecektim. Burada hayvancılık ve bağcılık işi yapabilirim. Köydeki evim 15 yıl önce yakıldığı için gidemiyorum"

KAZANDIKLARI KENDİ İHTİYAÇLARINA YETMİYOR

Yaz mevsiminde Akdeniz bölgesine sebze toplamaya giderek aile bütçesine katkıda bulunmaya çalışan Anne Süreyya Özger ise, "Yağmur yağdığında avluda bulunan banyomuz günlerce su altında kalıyor. Eşimin bir işi olmadığı için yapamıyoruz da. Yaz mevsiminde Mersin ve Adana'ya bahçelerden sebze toplama gidiyoruz, ailece gitmemize rağmen oradan pek bir şey kazanmıyoruz. Yol, kira, elektrik ve ev kirası verince bize aylık 200 TL ancak kalıyor" dedi.

EKONOMİK SIKINTI ÇOCUKLARIN EĞİTİMİNİ ENGELLİYOR

Üniversite sınavına hazırlanan Mehmet Özger, "Liseyi bitirdikten sonra üniversite sınavlarına hazırlanmak için dershaneye gitmek istedim. Kaymakamlığın eğitim yardımı yaptığını söylediler. Bende başvurduğum, hiçbir sonuç alamadım. Bir ay bekledim, hiçbir haber gelmeyince arkadaşlarımdan bir ay gerisinde kaldım. Ekonomik durumu iyi olan arkadaşlarıma eğitim yardımı çıktı. Bana çıkmadı. Dershane parasını bir akrabamızdan borç aldık. Yazın çalışıp borcumuzu ödeyeceğiz" diye konuştu.

'Mardinlisiniz, teröristsiniz' işkencesi

Önceki gün İstanbul Taksim'de bir kafede çıkan kavgada 16 yaşındaki S.A.'yı gözaltına alan sivil polisler, kavga ile ilişkisi olmamasına rağmen genci önce darp etti, sonra 'yanlışlıkla aldık' dedi. Ancak olaya tepki gösteren aile de tehdit edildi. Kafedeki kavga için olay yerine gelen polisin gözaltına alarak karakola götürdüğü S.A.'nın yüzünde ve vücudunun çeşitli yerlerinde gözle görülür şekilde darp izleri görülürken, karakolda yaklaşık 10 resmi giyimli polisin 15 dakika boyunca kendisini dövdüğünü belirten S.A., polislerin kendisine, 'Mardinlisiniz, hepiniz teröristsiniz' dediğini söyledi.

Olayı duymasının ardından karakola giden S.A.'nın akrabası Nurten Ay'a 'Bir yanlışlık olmuş. çocuk yanlışlıkla alınmış' denildi. Nurten Ay polislere, 'Elinizi vicdanınıza koyun, çocuğu ne hale getirmişsiniz' dediğinde polislerin, 'Derdini yukarıdaki başkomisere anlat. Çok konuşuyorsun, bir daha karşımıza çıkma' diye kendisini tehdit ettiğini söyledi.

Karakoldan S.A.'yı alıp Taksim İlk Yardım Hastanesi'ne götürdüğünü, doktorun burada darp izlerini tespit

etmesine rağmen rapor vermek istemediğini ifade eden Ay, 'Karakolda tehdidimizi aldıktan sonra, çocuğu alıp hastaneye götürdüm. Burada bir doktor muayene edip darp izi olduğunu söyledi. Ancak rapor vermesi için, savcılığa suç duyurusunda bulunmamız gerektiğini söyledi' diye konuştu.

Korucu davasında karakol komutanı tanık

Diyarbakır'ın Ergani ilçesinde 4 Kasım 2009'da Şevki, Süleyman, Necmettin ve Bekize Aras'ın bulunduğu aracı tarayarak ölümüne sebebiyet veren geçici köy korucusu İsmail Akol, Abbas Akol, İlyas Akol, Cengiz Akol ile Akol ailesinin olayda kullandığı aracın sürücüsü Genco Kuzu hakkında açılan davanın duruşması Diyarbakır 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görüldü. Duruşmada tutuklu bulunan 5 sanık ve avukatları ile müşteki yakınları hazır bulundu.

Önceki duruşmalarda olayın planlı olduğunu ve cinayetleri işleyen korucuların bağlı bulunduğu karakolun olayla ilgisi olduğunu dile getiren mağdur avukatlarının ısrarı üzerine duruşmaya çağrılan Ergani İlçe Jandarma Karakol Komutanı Oguz Kara da tanık olarak dinledi. Kara, olay günü korucu Abdurrahim Enez'le birlikte silah seslerini duymaları üzerine olay yerine gittiklerini ve sanıklardan İsmail Akol'u elinde Kaleşnikof marka piyade tüfeği ile olay yerinde bulduklarını belirtti. Kısa süre sonra olay yerine Akol'un oğlu Abbas Akol'un da geldiğini

belirten Kara, baba ile oğul arasında Kürtçe konuşma yapıldığını ve Kürtçe bilmediği için ne konuştuklarını anlamadığını söyledi.

Mağdur avukatlarının, 'Olay emniyet bölgesinde olmasına rağmen neden oraya gitme ihtiyacı duydunuz' şeklindeki sorusuna Kara, 'Bu tür olaylarda takviye ihtiyacı olduğu için gittik' yanıtını verdi. Yapılan savunmaların ardından mahkeme heyeti, sanıkların tutukluluk hallerinin devamına karar vererek, duruşmayı ileri bir tarihe erteledi.

TAPU MEMURU KORUCULARIN ADAMI'

Uygulandığı günden bu yana toplumda yarattığı sorunlar nedeniyle sürekli tartışma konusu olan koruculuk sistemi yıllardır birçok ailenin ve kişinin hayatını yok etti. Bu sistemin bir mağduru da Mardin'in Mazıdağı İlçesi'ne bağlı Lalan Köyü'nden Derviş Yaramış ve ailesi oldu.

Derviş Yaramış, dedesinin dedesinin üzerine Osmanlı tapusuyla kayıtlı olan köyü korucuların elinden almaya ve tapusunu çıkarmaya çalışırken, korucu engeliyle karşılaştı. Yaramış ailesi, köyü ekip biçen korucuların elinden

topraklarını alamadıkları gibi baskılardan dolayı İzmir'e göç etmek zorunda kaldı. 1990'da tapuyu alma mücadelesine başlayan Derviş Yaramış, şimdi tapu mücadelesini hukuksal yolla yeniden başlatmak için Ankara'nın yolunu tuttu.

Mardin'in Mazıdağı İlçesi'ne bağlı Lalan (Çayönü) Köyü'nün Osmanlı tapusunun dedesinin dedesi Ali Bini Ahmet'in üzerine kayıtlı olduğunu belirten 77 yaşındaki Derviş Yaramış, yıllardır tapu mücadelesi veriyor. Derviş Yaramış'ın tapu mücadelesi 1990'da başladı. 1990'da Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü'ne başvuruda bulunan Yaramış'a burada tapuyu Mazıdağı İlçe Tapu Kadastro Müdürlüğü'nden alabileceğine dair yazılı bir belge verildi. Yaramış da bu belgeyle birlikte İlçe Tapu Kadastro Müdürlüğü'ne giderek, tapusunun çıkarılması talebinde bulundu. Ancak, görevli memur, tapu karşılığında Yaramış'dan 10 milyon TL bahşış istedi. Yaramış da üzerinde bulunan 5 milyon TL'yi teklif ederek, başka parasının olmadığını söyledi. Ancak memur bunu yetersiz bularak, Yaramış'a olumsuz yanıt verdi.

Yaramış, başından geçenleri anlatırken, tapu memurunun yanında köyü üzerlerine almak isteyen koruculardan birinin de bulunduğunu belirterek, "Memur da onların adamı. Tapuyu bilerek vermediler. Zaten köyümüzü korucular üstlerine almak istiyorlar. Tapu dedemin dedesinin üstüne olduğu için alamadılar. Ama şimdi köyü onlar ekip biçiyorlar. Köyde onlar söz sahibiler" dedi. Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü'nde Osmanlı tapusunu gördüğünü belirten Yaramış, 20 yıl sonra tapusunu almak üzere avukatlar aracılığıyla yeniden başvuru yapmaya hazırlanıyor.

KORUCULARDAN KAÇARAK İZMİR'E YERLEŞİR

Korucuların Derviş Yaramış ve ailesine yaptıkları bununla da sınırlı değil. Yaramış ailesi 2001 yılında bir korucu olayı yüzünden köyünü terk ederek İzmir'e yerleşmek zorunda kalmış.

İddiaya göre, Derviş Yaramış'ın çobanlık yapan çocuğu Mustafa Yaramış'ın (17) koyunlarını bir arazide otlatmasına korucular izin vermez. Bunun üzerine korucularla Mustafa Yaramış arasında kavga çıkar ve korucular çocuğu döver. Korucular çocuğu dövdükten sonra da silahlı çatışmaya zorlar. Bunun üzerine çocuk çiftesini alarak korucularla çatışmaya gider. Karşılıklı çekilen silahlarda korucunun tabancası tutukluluk yapar ve çocuk ateş ederek korucuyu öldürür. Olayın ardından Mustafa Yaramış cezaevine girer ve 6 yıl içeride kalır. Aile de kan davası nedeniyle köyü terk ederek, İzmir'e göç eder.

'GEÇİM SIKINTISI ÇEKİYORUZ'

Şu an üç çocuğundan birinin Batman'da askerlik yaptığını belirten Derviş Yaramış, çok büyük geçim sıkıntısı çektiklerini ifade ederek, "Göç etmeden önce köyde arazimiz ve hayvanlarımız vardı geçimimizi sağlıyorduk Şimdi bir çocuğum askerde, ben çalışmıyorum, diğer çocuklarım da çalışmıyorlar tapuyu alıp köyüme dönmek istiyorum" diyor. Ancak Yaramış bir de korucuların hileyle de olsa köyün arazisini şimdiye dek üstlerine almış

olmalarından korkuyor ve “Nikahın üstüne ikinci bir nikah olur mu” diyerek, yarım yamalak konuşabildiği Türkçesi ile uğradıkları haksızlığı dile getirmeye çalışıyor.

Giresun'da Kürt inşaat işçilerine saldırı

Doğankent ilçesinde yapımı süren Yaşmaklı Baraj inşaatında çalışan Kürt işçilere silahlı ve sopalı saldırıda bulunulduğu bildirildi. İnşaatın h%1%0 rehin tutulan işçilerin bulunduğu öne sürüldü. Giresun'un Doğankent ilçesi Yaşmaklı Yaylası mevkiinde Kolin A.Ş. Yaşmaklı Baraj inşaatında çalışan 100'ün üzerindeki Kürt işçiye saldırıda bulunuldu. 700'ün üzerinde işçinin çalıştığı inşaatın, Kürt işçilerin hedef gösterildikleri ve önceki gün Giresun ve Doğankent ilçesinde toplanan 400'ü aşkın kişinin baraj inşaatına gelerek işçilere saldırdığı belirtildi. Büyük bölümü silahlı ve sopalı olduğu öğrenilen grubun, inşaatın Giresunlular dışında kimsenin çalışmasına izin vermeyeceklerini söylediği bildirildi. Grubun, inşaatın çalışan Kürt işçilere de silah ve sopalarla saldırdığı, saldırı sonucu çok sayıda kişinin yaralandığı kaydedildi. Yaklaşık bir gün inşaatın rehin kalan işçilerden büyük bölümü kendi imkanları ile ormanlık alan üzerinden olay yerinden kaçarken, 20-25 kişilik bir grubun h%1%0 inşaatın rehin kaldığı belirtildi. Olay yerine çok sayıda yetkilinin yanı sıra jandarma ve polis gelip güvenlik önlemi aldığı ve olayın basına yansımalarını istemedikleri belirtildi.

Et gerçeği halktan saklanıyor!

İSTANBUL - 1990'lardaki köy boşaltma ve yayla yasakları hayvancılığı öldürdü, 2006'da hayata geçirilen özel güvenlik bölgeleri de cenazesini kaldırdı. 60 milyon küçükbaş 30 milyona, 15 milyon sığır 11 milyona düştü.

Bugünlerde herkes yüksek et fiyatlarının neden yükseldiğine kafa yoruyor. Ancak kimse savaşın hayvancılık sektörüne kestiği faturadan bahsetmiyor. Türkiye 1990'lı yıllarda uyguladığı köy boşaltma ve yayla yasakları ile hayvancılığı öldürdü, 2006 yılından itibaren hayata geçirdiği özel güvenlik bölgeleri uygulamalarıyla da cenazesini kaldırdı. Havyan sektörünün lokomotifi Kürdistan'da bitirilen hayvancılığın Türkiye ekonomisine maliyeti toplam 32 milyar dolar oldu.

Türkiye'de tüketicileri, özellikle yoksul kesimi ilgilendiren en önemli gündem maddesi et fiyatları. Çünkü et fiyatları el yakıyor. En ucuz pazarlarda dahi kıyma 30, biftek 34, bonfile 39 lira. Özel kasaplar ve marketlerde ise, bu fiyatlar 32, 40 ve 42 liraya kadar çıkıyor. Rakamlar dehşet verici. Fiyatlar geçen yıla göre, iki kat daha fazla.

Konu direk tüketicileri ilgilendirdiği için her gün değişik bir spekülasyon çıkıyor. Kimi kartellerin suni bir şekilde et fiyatlarını artırdığını, kimi tarım sektöründeki girdi fiyatlarının yüksekliğinin bu sonucu doğurduğunu, kimi rant elde etmek isteyen spekülâtörlerin, kimi de et ithalatçılığı ile vurgun vurmak isteyen bazı firmaların et fiyatlarıyla oynadığını söylüyor. Her kafadan bir ses çıkıyor. Ama kimseden işin gerçeğini yansıtacak veri ve bilgiler çıkmıyor. Çıkmıyor çünkü işin diğer ucu Türkiye'nin yaşıadığı 30 yıllık iç savaşa, iç savaşın Türkiye

ekonomisine kestiği faturaya değiyor. Bu da sistemden nemalanan hiç kimsenin işine gelmiyor.

HAVYANCILIĞI ÇATIŞMALAR BİTİRDİ

Türkiye hayvancılık sektörünün çok büyük bir bunalım yaşadığı doğru. Bu bunalımda girdi fiyatlarının yüksekliğinin, bazı spekülâtörlerin et fiyatları üzerinden vurgun vurmak istemesinin, yanlış tarım politikalarının etkisi olduğu da doğru. Ancak en doğru olanı Türkiye'nin yaşadığı iç savaşın hayvancılık ve tarım sektörüne kestiği fatura. O faturanın hikayesi 1990 yılından itibaren başlıyor.

TBMM bünyesinde 1998'de kurulan Meclis Araştırma Komisyonu'nun hazırladığı rapora göre, 1990 yılından itibaren Türkiye'de toplam 3 bin 428 köy ve mezra boşaltıldı. Amacı gerillayı halktan soyutlayarak denizensiz balık yaratmaktı. Buna bağlı olarak da çok kapsamlı yayla yasakları uygulandı. Öyle ki 1990'lı yıllarda Kürdistan'da kullanılabilen yayla kalmadı. Kısa vadeli çıkarlar için çözüm görünen bu formüller en büyük tahribatı tarım ve hayvancılık sektöründe yaptı. Çünkü köy boşaltmaları ve yayla yasağı sonucunda, geniş tarım alanları işlenememiş, hayvancılık yok olmuştu.

KOYUN VE KEÇİ SAVAŞ KURBANI OLDU

Köy boşaltma ve yayla yasağının hayvan ve tarım sektörüne en büyük etkisi küçükbaş hayvan sektörüne oldu.

Örneğin Türkiye’de 1980 yılında 48 milyon 630 bin olan koyun sayısı 2001 yılında yüzde 47,7 oranında azalarak 25 milyon 431 bine, keçi sayısı yüzde 64,4 oranında azalarak 15 milyon 43 binden 6 milyon 772 bine geriledi. Türkiye koyun ve keçi piyasasını Kürdistan elinde tutuyor. Çünkü toplam koyun ve keçinin yüzde 60’ı Kürdistan’da bulunuyor. Aynı oran büyükbaş hayvanlar için de geçerli. Kürdistan’ın Türkiye’nin sığır piyasası içindeki oranı yüzde 35. 1985 yılında Türkiye’nin genel sığır sayısı 12 milyon 466 bindi. 2008 yılında bu sayı 10 milyon 850 bine düştü. Tüm ülkelerde yıllara göre hayvan sayısı artarken Türkiye’de sadece sığır sektöründe 2 milyonun üzerinde hayvan düşüşü ekonomiye çok büyük zararlar verdi. 1991 yılında 60 milyonun üzerinde olan küçük baş hayvan (koyun+keçi) sayısı 2009 yılında 30 milyonun altına düştü. 1990 yılında Türkiye nüfusu 60 milyon, 2009 yılında 72 milyon olduğu dikkate alındığında, bu rakamlar, kişi başına düşen küçük baş birim hayvan sayısının dramatik şekilde azaldığını gösteriyor.

Japonya'da Kürt mülteciler tek kişilik hücrelere konuldu

TOKYO - Türkiye'den gördükleri baskılar nedeniyle kaçıp Japonya'da siyasi sığınma talebinde bulunan 20 Kürt mülteci kötü koşullar altında tek kişilik hücrelerde tutuluyor. Sağlık imkanlarından da yararlanamadıklarını belirten tutsaklar açlık grevine gideceklerini açıkladılar.

Türkiye devletinden gördükleri baskılardan kaçarak Japonya’da iltica talebinde bulunan 20 Kürt mülteci, İbaraki kentinde mültecilerin bulunduğu cezaevinde tek kişilik hücrelerde tutuluyor.

İki köy askerler tarafından ateşe verildi

Batman'ın Hasankeyf İlçesi'ne bağlı Keçeli (Bizinka) ve Palamutlu (Xerbekar) köylerinin askerler tarafından ateşe verildiği bildirildi. Askerlerin köyleri ateşe vermesinin ardından köylülerin yangına müdahale etmek istedikleri ancak askerler tarafından buna izin verilmediği öğrenildi.

Köylerde yangının halen devam ettiği gelen haberler arasında.

Türk askerlerinin ateşe verdiği Batman'ın Hasankeyf İlçesi'ne bağlı Keçeli (Bizinka) ve Palamutlu (Xerbekar) köylerinde yangın halen devam ediyor.

Batman'ın Hasankeyf İlçesi'ne bağlı Keçeli (Bizinka) ve Palamutlu (Xerbekar) köylerinin askerler tarafından ateşe verildiği bildirildi. Askerlerin köyleri ateşe vermesinin ardından köylülerin yangına müdahale etmek istedikleri ancak askerler tarafından buna izin verilmediği öğrenildi.

Köylerinin başvurusunun ardından meydana gelen olayı yerinde incelemek amacıyla Diyarbakır'da oluşturulan bir insan hakları heyeti adı geçen köylere doğru yola çıktı.

İHD Diyarbakır Şube Yöneticisi Av. Serdar Çelebi, GÖÇ-DER Başkanı Muzaffer Özdemir, MAZLUMDER Diyarbakır Şube Başkanı Av. Selahattin Çoban ve Şube Yöneticisi Mustafa Saruhan'dan oluşan heyet, İHD Siirt Şubesi ile birlikte yakıldığı iddia edilen iki köyde incelemede bulunacak.

ANF'ye konuşan Av. Serdar Çelebi, yakıldığı belirtilen köylerde incelemelerde bulunarak bunu kamuoyu ile paylaşacaklarını belirtirken, sözkonusu köylerin 90'lı yıllarda da yakılan köyle olduğu yönündeki iddialara dikkat çekti.

Henüz köye ulaşmadıklarını belirten Çelebi, daimi ikamet edilen köyler olmadığını, köylülerin burada gününbirlik

yaşadığı, bağ ve bahçelerine baktığını kaydetti. Yangının çıkış yerinin her iki köy olduğunu ifade eden Çelebi, köylerde ve ormanlık arazide yangının halen devam ettiği yönünde bilgi aldıklarını söyledi.